

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет туризму

Кафедра туризмознавства і краєзнавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТУРИЗМ ТА ГЕОПОЛІТИКА

Рівень вищої освіти Другий (магістерський) рівень

Освітня програма «Туризм»

Спеціальність ІЗ «Туризм та рекреація»
шифр і назва

Галузь знань І – Транспорт та послуги

Затверджено на засіданні кафедри
туризмознавства і краєзнавства
Протокол № 1 від «25» серпня 2025 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до навчальної дисципліни
3. Мета та цілі навчальної дисципліни
4. Програмні компетентності та результати навчання
5. Організація навчання
6. Система оцінювання навчальної дисципліни
7. Політика навчальної дисципліни
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Туризм та геополітика
Викладач (-і)	Ковальська Леся Володимирівна, доцент, кандидат географічних наук, доцент кафедри туризмознавства і краєзнавства
Контактний телефон викладача	+380668061360
E-mail викладача	lesia.kovalska@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/create
Консультації	Консультації проводяться відповідно до графіку консультацій, розміщеному на інформаційному стенді кафедри
2. Анотація до навчальної дисципліни	
Дисципліна «Туризм та геополітика» належить до переліку вибірових навчальних дисциплін є складовою частиною програми підготовки «Магістр» спеціальності ІЗ «Туризм та рекреація». Дисципліна «Туризм та геополітика» має міждисциплінарний характер. Предметом вивчення навчальної дисципліни є стан та тенденції розвитку національного туризму в умовах війни, післявоєнного періоду та соціально-економічної кризи, основні ризики та шанси для національного туристичного бізнесу через призму геополітичної архітектури світу. Програма навчальної дисципліни складається з двох змістових модулів. Модуль 1. Теоретичні основи геополітики в Україні та світі. Модуль 2. Внутрішній та міжнародний туризм в Україні у геополітичній площині.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
Мета – ознайомлення студентів із основними геополітичними процесами в Україні та у світі, визначити їх вплив на розвиток національного та міжнародного туристичного бізнесу, зазначити перспективи розвитку туризму через призму внутрішніх та зовнішніх геополітичних процесів По завершенні курсу студент повинен: знати: - сучасну геополітичну ситуацію в Україні; - сучасну геополітичну ситуацію в світі; - події, що відбуваються в Україні й позначаються на регіональному та національному туристичних ринках; - події, що відбуваються у світі й позначаються на національному та міжнародному туристичному ринку; - характер і силу впливу геополітичного чинника в туризмі; - актуальні тенденції розвитку туризму в Україні; - ризики та потенційні можливості для туристичного бізнесу; вміти - реагувати на виклики у геополітичній площині й приймати об’єктивні рішення; - аналізувати причини та наслідки геополітичних впливів на туристичний бізнес;	

- підтримувати й стимулювати основні світові тенденції у площину туристичної індустрії;
- адекватно реагувати на геополітичні виклики та ризики.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Складові професійної компетентності:

ЗК7. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

СК4. Здатність організовувати діяльність та співпрацю суб'єктів регіонального, національного та міжнародного туристичних ринків на засадах сталого розвитку з урахуванням світового досвіду.

СК5. Здатність оперувати інструментами збору, обробки інформації, аналізувати та управляти туристичною інформацією.

СК6. Здатність до аналізу, прогнозування, планування бізнес-процесів та геопросторового планування у сфері туризму та рекреації..

Результати навчання:

РН4. Проводити аналіз геопросторової організації туристичного процесу, проектувати його стратегічний розвиток на засадах сталості.

РН5. Здійснювати комплексний аналіз і оцінювання функціонування туристичного ринку різних ієрархічних рівнів, прогнозувати тенденції його розвитку.

РН12. Аналізувати, формулювати і реалізовувати національну та регіональну туристичну політику, вдосконалювати механізми управління туристичними дестинаціями на національному, регіональному та локальному рівнях.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни – 90 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	10
семінарські заняття / практичні / лабораторні	20
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семе стр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
1	ІЗ «Туризм та рекреація»	1	Вибірковий (цикл загальної підготовки)

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб
Тема 1. Теоретичні основи геополітики та туризму. Геополітика як наука та ідеологія.	2		4
Тема 2. Предмет та методи геополітики. Співвідношення геополітики та геоekonomіки (туризму). Категорії геополітики		2	4
Тема 3. Поняття про геостратегію. Війна і мир у світовій політиці. Проблеми формування сучасної геополітичної картини світу		2	5

Тема 4. Туризм та геополітичні пріоритети сьогодення		2	5
Тема 5. Особливості сучасної геополітичної ситуації в світі. Україна в сучасному геополітичному просторі	2		5
Тема 6. Роль туризму в попередженні геополітичних конфліктів. Геополітична проблематика в туристичній індустрії	2	2	5
Тема 7. Вплив геополітичних чинників на розвиток міжнародного туризму у різних регіонах світу		2	4
Тема 8. Досвід успішного розвитку туризму в умовах геополітичної нестабільності		2	4
Тема 9. Терористичні акти в історії та їх вплив на розвиток туризму		2	4
Тема 10. Геополітика туризму: концентрація впливу і залежності у країнах СНД	2		4
Тема 11. Геополітичний фактор у розвитку туризму в Україні. Геополітичне суперництво: чому туризм в Україні важливий		2	4
Тема 12. Туризм і геополітика: контексти, концепти і значення для сучасної індустрії гостинності		2	4
Тема 13. Міжнародний туризм в Україні: геополітичні аспекти глобального явища	2		4
Тема 14. Актуальні тенденції розвитку туризму в Україні: геополітичний контекст		2	4
ЗАГ.:	10	20	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання курсу	Форми контролю знань студентів: • поточний; • підсумковий семестровий (залік). Оцінювання здійснюється за національною та ECTS шкалою на основі 100-бальної системи. (п. 8.3. Види контролю «Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (Наказ ректора № 417 від 03.07.2023 р.).
-----------------------------------	--

	100-бальна шкала переводиться у відповідну національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС – A, B, C, D, E, FX, F). Загальні 100 балів включають: Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки студентів із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на практичних заняттях. Оцінки у національній шкалі («відмінно» – 5, «добре» – 4, «задовільно» – 3, «незадовільно» – 2), отримані студентами, виставляються у журналах обліку відвідування та успішності академічної групи (питома вага оцінки – 50%). Контроль самостійної роботи дозволяє оцінити рівень сформованості відповідних компетентностей. Виконується на платформі D-Learn за тематикою курсу (оцінюється від 0 до 10 балів) та у формі есе (письмова робота в електронному вигляді) – (оцінюється від 0 до 5 балів). Загальна питома вага оцінки за контроль самостійної роботи – 15 %. Семестрова контрольна робота – дозволяє оцінити рівень сформованості відповідних компетентностей. Виконується на платформі D-Learn за тематикою курсу. Питома вага оцінки – 15%. Тестовий контроль проводиться двічі за семестр. Кожен з яких оцінюється у 10 балів. Загальна максимальна кількість балів, відповідно, 20. Підсумковий семестровий контроль – це підсумкове оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти за семестр, що здійснюється в університеті. Підсумковий семестровий контроль – сума балів поточного контролю, семестрової контрольної роботи та контролю самостійної роботи. Підсумковий семестровий контроль виносяться на останню академічну годину (практичне заняття) опанування курсу.
Вимоги до письмової роботи	Письмова робота включає певні теми завдань за тематикою курсу. Студенти денної форми навчання завершують її виконання і здають на 9-му занятті практичного курсу. Студенти заочної форми – за 10 днів до початку сесії. Робота виконується у електронному вигляді.
Практичні заняття	Оцінюється у п'ятибальній шкалі Поточні оцінки, які отримуються під час практичних занять, сумуються й множаться на коефіцієнт.
Умови допуску до підсумкового контролю	Отримання інтегральних результатів до останнього заняття – 25 балів. Студентам, які мають пропуски, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість відповідно до графіку ліквідації академзаборгованості за встановленими правилами.
7. Політика навчальної дисципліни	
Письмові роботи	Робота виконана на певну тему обсягом не більше 4 сторінок
Академічна доброчесність	Атмосферу довіри, взаєморозуміння, взаємоповаги потрібно будувати щоденно. Політика ректорату спрямована на академічну доброчесність, прозорість та законність діяльності. Задля цього розроблено та впроваджено «Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів

	освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника», «Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника», «Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» і опубліковано їх на сайті. В університеті академічна доброчесність передбачається за замовчуванням. Це означає, що всі здані роботи є результатом вашої розумової праці та творчості. Якщо ви подали роботу когось іншого, повністю або частково, без належного цитування, завдання буде оцінене в 0 балів (без права перездачі)
Відвідування занять	Усі студенти, незалежно від форми навчання, зобов'язані відвідувати аудиторні заняття і проходити всі форми поточного та підсумкового контролю. Відпрацювання пропущених занять відбувається у перший день за графіком консультацій викладача з навчальної дисципліни, за винятком поважної причини у студента (документальне підтвердження) згідно «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (п.4)».
Неформальна освіта	Зараховуються як підсумковий контроль, результати онлайн курсів на платформах Coursera, Prometheus, які відповідають програмі навчальної дисципліни. Рекомендовані: 1. Безпека під час пересування та подорожей https://apps.prometheus.org.ua/learning/course/course-v1:Prometheus+PPS101+2023_T1/block-v1:Prometheus+PPS101+2023_T1+type@sequential+block@cd0309003c404e22a0883058b3ce116f/block-v1:Prometheus+PPS101+2023_T1+type@vertical+block@975836d94c66493dadb4baa7e3e525f0 2. Безпека під час акцій протестів та інших публічних подій https://apps.prometheus.org.ua/learning/course/course-v1:Prometheus+PPS101+2023_T1/block-v1:Prometheus+PPS101+2023_T1+type@sequential+block@0853882d3b854d5ab5d470397763b6cd/block-v1:Prometheus+PPS101+2023_T1+type@vertical+block@a05b3b0198e64a2c98872559765803b6
8. Рекомендована література	
1. Бащак, М. М. (2022). Вплив геополітичної нестабільності на розвиток туризму. Індустрія туризму і гостинності в Центральній та Східній Європі, (5), 5-12. https://doi.org/10.36477/tourismhospcee-5-1 2. Ляшок Д.К. Геополітична ситуація як чинник розвитку туризму у Південно-Східній Азії - Дипломна робота на здобуття ступеня бакалавра спеціальності "Туризм". - Національний авіаційний університет. Київ, 2020. 75 с. 3. Цвілий С.М. Вплив геополітичного фактору на індустрію туризму. https://science.kname.edu.ua/images/dok/konferentsii/2024/Tezy_2024	

Ковальська Л.В., доцент кафедри туризмознавства і краєзнавства